

3

สมุดรายวันเฉพาะ

สาระการเรียนรู้

- 1 ความหมายและประเภทของสมุดรายวันเฉพาะ
- 2 การบันทึกรายการในสมุดรายวันซื้อสินค้า สมุดรายวันส่งคืนสินค้า และจำนวนที่ได้ลด
- 3 บัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัวและบัญชีแยกประเภททั่วไป
- 4 รายละเอียดเจ้าหนี้
- 5 การบันทึกรายการในสมุดรายวันขายสินค้า สมุดรายวันรับคืนสินค้า และจำนวนที่ลดให้
- 6 บัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัวและบัญชีแยกประเภททั่วไป
- 7 รายละเอียดลูกหนี้
- 8 การบันทึกรายการในสมุดรายวันรับเงินและสมุดรายวันจ่ายเงิน
- 9 จบทดลองก่อนรายการปรับปรุง

ความหมายและประเภท

ของสมุดรายวันเฉพาะ

สมุดรายวันเฉพาะ (Special Journals) ... ❖ ❖ ❖

คือ สมุดที่ใช้บันทึกรายการเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแตกต่างจากสมุดรายวันทั่วไปที่ใช้บันทึกรายการได้ทุกรายการ ส่วนใหญ่จะใช้กับการซื้อขายสินค้าขนาดใหญ่ การตัดสินใจเลือกใช้สมุดรายวันเฉพาะ ขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

- ลักษณะของกิจการ (Type of business)
- ขนาดของกิจการ (Size of business)
- นโยบายของเจ้าของกิจการหรือผู้บริหาร (Enterprise's policy)

สมุดรายวันเฉพาะประกอบด้วย ... ❖ ❖ ❖

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาอังกฤษ	ลักษณะของรายการค้า
1	สมุดรายวันซื้อสินค้า	Purchases Journal	รายการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
2	สมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด	Purchases Returns and Allowances Journal	รายการส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ
3	สมุดรายวันขายสินค้า	Sales Journal	รายการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ
4	สมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้	Sales Returns and Allowances Journal	รายการรับคืนสินค้าที่ขายเป็นเงินเชื่อ
5	สมุดรายวันรับเงิน	Cash Receipts Journal	รายการรับเงินทุกรายการ ทั้งเงินสดและเงินฝากธนาคาร
6	สมุดรายวันจ่ายเงิน	Cash Payments Journal	รายการจ่ายเงินทุกรายการ ทั้งเงินสดและเงินฝากธนาคาร

หมายเหตุ : สมุดรายวันทั่วไปใช้สำหรับบันทึกรายการที่ไม่สามารถบันทึกในสมุดรายวันเฉพาะได้ เช่น รายการปรับปรุง รายการปิดบัญชี

การบันทึกรายการในสมุดรายวันซื้อสินค้า

สมุดรายวันส่งคืนสินค้า และจำนวนที่ได้ลด

สมุดรายวันซื้อสินค้า (Purchase Journal)

สมุดรายวันซื้อสินค้า

หน้า.....

พ.ศ. 2545		เลขที่ใบ กำกับสินค้า	ชื่อเจ้าหนี้	เงื่อนไข	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต เจ้าหนี้
เดือน	วันที่					ซื้อสินค้า	ภาษีซื้อ	
(1)		(2)	(3)	(4)	(8)	(5)	(6)	(7)

ขั้นตอนในการบันทึกรายการในสมุดรายวันซื้อสินค้า

1. เขียนวันที่ ลงในช่อง วันเดือน ปี
2. บันทึกรายการเรียงตามลำดับวันที่ และกรอกรายการลงในช่อง เลขที่ใบกำกับสินค้า หรือใบกำกับภาษี
3. เขียนชื่อเจ้าหนี้ (ผู้ขายสินค้า)
4. เขียนเงื่อนไขการชำระเงิน
5. บันทึกยอดซื้อสินค้า ลงในช่องซื้อสินค้าโดยบันทึกเฉพาะค่าสินค้า
6. คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) และบันทึกลงในช่องภาษีซื้อ
7. บันทึกยอดเจ้าหนี้ ลงในช่องเจ้าหนี้ เท่ากับยอดซื้อสินค้า + ยอดภาษีซื้อ (ในกรณีไม่มีภาษีมูลค่าเพิ่ม ยอดซื้อสินค้า = ยอดเจ้าหนี้)
8. ช่องเลขที่บัญชี ให้เว้นไว้ จนกว่าจะผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท เมื่อผ่านรายการไป ยังบัญชีย่อยเจ้าหนี้รายตัวแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ และใช้เขียนเลขที่บัญชีซื้อสินค้า/เจ้าหนี้ เมื่อผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไปด้วยยอดรวม

สมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด (Purchase Returns and Allowance Journal) ❖ ❖ ❖

รูปแบบสมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด

หน้า.....

พ.ศ. 2545		เลขที่ Dr.Memo	ชื่อเจ้าหนี้	เลขที่ บัญชี	เครดิต		เดบิต
เดือน	วันที่				ส่งคืนสินค้า	ภาษีซื้อ	เจ้าหนี้
(1)		(2)	(3)	(7)	(4)	(5)	(6)

❖ ขั้นตอนในการบันทึกรายการในสมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด

1. เขียนวันที่ ลงในช่อง วันเดือน ปี
2. บันทึกรายการเรียงตามลำดับวันที่ และกรอกรายการลงในช่องเลขที่ Dr.Memo (ใบขอลดหนี้)
3. เขียนชื่อเจ้าหนี้ให้ครบถ้วน
4. บันทึกราคาสินค้าที่ส่งคืน ลงในช่องส่งคืนสินค้าโดยบันทึกเฉพาะค่าสินค้า
5. คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) และบันทึกลงในช่องภาษีซื้อ
6. บันทึกยอดเจ้าหนี้ ลงในช่องเจ้าหนี้ เท่ากับยอดส่งคืนสินค้า + ยอดภาษีซื้อ (ในกรณีไม่มีภาษีมูลค่าเพิ่ม ยอดส่งคืนสินค้า = ยอดเจ้าหนี้)
7. ช่องเลขที่บัญชี ให้เว้นไว้ จนกว่าจะผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท เมื่อผ่านรายการไปยังบัญชีย่อยเจ้าหนี้รายตัวแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ และใช้เขียนเลขที่บัญชีเจ้าหนี้/ส่งคืนสินค้า เมื่อผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทด้วยยอดรวม

บัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว

และบัญชีแยกประเภททั่วไป

สมุดแยกประเภทเจ้าหนี้

(Subsidiary Accounts Payable Ledger)

แบบฟอร์มบัญชีย่อยเจ้าหนี้รายตัว

(1)

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

หมายเลข	ความหมาย
1	ชื่อบัญชีแยกประเภทย่อย เช่น ชื่อเจ้าหนี้
2	ช่อง วัน เดือน ปี สำหรับบันทึกวันที่ ที่เกิดรายการค้า
3	ช่องรายการ สำหรับอธิบายรายการ
4	ช่องหน้าบัญชี สำหรับอ้างอิงชื่อ/สมุดรายวันชื่อ “ซ.1” และสมุดรายวัน ส่งคืนสินค้า “ส.ค.1”
5	ช่องเดบิต สำหรับบันทึกจำนวนเงินที่เดบิต
6	ช่องเครดิต สำหรับบันทึกจำนวนเงินที่เครดิต
7	ช่องยอดคงเหลือ สำหรับบันทึกยอดคงเหลือ (ผลต่างระหว่างเดบิตและ เครดิต)

สมุดแยกประเภททั่วไป (General Journal Ledger)

แบบฟอร์มบัญชีแยกประเภททั่วไป/คุมยอด

เลขที่ (2)

(1)

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
เดือน	วันที่			บาท	เดือน	วันที่			บาท
(3)		(4)	(5)	(6)	(7)		(8)	(9)	(10)

หมายเลข	ความหมาย
1	ชื่อบัญชีแยกประเภททั่วไป/คุมยอด
2	เลขที่บัญชีแยกประเภท
3 และ 7	ช่อง วัน เดือน ปี สำหรับบันทึกวันที่ ที่เกิดรายการค้า
4	ช่องรายการ สำหรับเขียนชื่อบัญชีที่บันทึกคู่กันทางด้านเครดิต
5 และ 9	ช่องหน้าบัญชี สำหรับอ้างอิงชื่อ/หน้าสมุดรายวันซื้อสินค้า หรือสมุดรายวันส่งคืนสินค้า และจำนวนที่ได้ลด
6	ช่องเดบิต สำหรับบันทึกจำนวนเงินที่เดบิต
8	ช่องรายการ สำหรับเขียนชื่อบัญชีที่บันทึกคู่กันทางด้านเดบิต
10	ช่องเครดิต สำหรับบันทึกจำนวนเงินที่เครดิต

รายละเอียดเจ้าหนี้

การทำรายละเอียดเจ้าหนี้

คือ การทำรายงานเกี่ยวกับเจ้าหนี้
ของกิจการ โดยแสดงเฉพาะยอดคงเหลือ
ของเจ้าหนี้แต่ละราย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เขียนหัวรายงาน 3 บรรทัด
2. เขียนชื่อเจ้าหนี้ โดยเรียงตามลำดับตัวอักษรหรือตามรหัส (ถ้ามี)
3. รวมจำนวนเงิน ซึ่งจะต้องเท่ากับยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภท/คุมยอดเจ้าหนี้

แบบฟอร์มรายละเอียดเจ้าหนี้

ชื่อกิจการ	
รายละเอียดเจ้าหนี้	
วันที่.....	
ชื่อเจ้าหนี้	(1) XXX
ชื่อเจ้าหนี้	(2) XXX
รวม	XXX

ตัวอย่าง 1

ต่อไปนี้เป็นรายการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
ของร้านน้ำผักการค้า ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2545

2545

- ก.ค. 2 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากร้านน้ำแดง
6,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบกำกับ
ภาษี เลขที่ 1111 เงื่อนไข 2/10, N/30 ได้ส่วนลด 10%
- 5 ซื้อสินค้า เป็นเงินเชื่อ จากร้านน้ำเขียว 4,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
ใบกำกับภาษีเลขที่ 2222 เงื่อนไข 1/10, N/60
- 15 ส่งคืนสินค้าให้ร้านน้ำแดง 900 บาท (ราคาสุทธิ) เพราะสินค้าชำรุดบางส่วน
ได้ออก Debit Memo เลขที่ 301 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 18 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากร้านน้ำส้ม 10,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
ใบกำกับภาษี 3333 เงื่อนไข 2/10, N/45
- 25 ส่งคืนสินค้าให้ร้านน้ำส้ม 1,000 บาท ออก Debit Memo เลขที่ 302
ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 31 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากร้านน้ำหวาน 8,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
ใบกำกับภาษีเลขที่ 4444 ได้ส่วนลดการค้า 5% เงื่อนไข 2/10, N/60

- ให้ทำ 1. บันทึกรายการในสมุดรายวันซื้อสินค้า
2. บันทึกรายการในสมุดรายวันส่งคืนสินค้า และจำนวนที่ได้ลด
3. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว
4. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
5. ทำรายละเอียดเจ้าหนี้

จากโจทย์ จะนำเฉพาะรายการซื้อเป็นเงินเชื่อเท่านั้นมาบันทึกในสมุดรายวันซื้อ

- ก.ค. 2 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากร้านน้ำแดง 6,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบก่ากับ ภาษี เลขที่ 1111 เงื่อนไข 2/10, N/30 ได้ส่วนลด 10%
- 5 ซื้อสินค้า เป็นเงินเชื่อ จากร้านน้ำเขียว 4,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบก่ากับภาษีเลขที่ 2222 เงื่อนไข 1/10, N/60
- 18 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากร้านน้ำส้ม 10,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบก่ากับภาษี 3333 เงื่อนไข 2/10, N/45
- 31 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากร้านน้ำหวาน 8,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบก่ากับภาษีเลขที่ 4444 ได้ส่วนลดการค้า 5% เงื่อนไข 2/10, N/60

1. บันทึกรายการค้าในสมุดรายวันซื้อสินค้า

สมุดรายวันซื้อสินค้า

หน้า 1

พ.ศ. 2545		No. INV.	ชื่อเจ้าหนี้	เงื่อนไข	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต
เดือน	วันที่					ซื้อสินค้า	ภาษีซื้อ	เจ้าหนี้
ก.ค.	2	1111	ร้านน้ำแดง	2/10, N/30	✓	5,400	378	5,778
	5	2222	ร้านน้ำเขียว	1/10, N/60	✓	4,000	280	4,280
	18	3333	ร้านน้ำส้ม	2/10, N/45	✓	10,000	700	10,700
	31	4444	ร้านน้ำหวาน	2/10, N/60	✓	7,600	532	8,132
						27,000	1,890	28,890
						(501)	(104)	(201)

จากโจทย์ นำรายการที่ส่งคืนสินค้ามาบันทึกในสมุดรายวันส่งคืนและจำนวนที่ได้ลด

- ก.ค. 15 ส่งคืนสินค้าให้ร้านน้ำแดง 900 บาท (ราคาสุทธิ) เพราะสินค้าชำรุดบางส่วน ได้ออก Debit Memo เลขที่ 301 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 25 ส่งคืนสินค้าให้ร้านน้ำส้ม 1,000 บาท ออก Debit Memo เลขที่ 302 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

2. บันทึกรายการในสมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด

สมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด

หน้า 1

พ.ศ. 2545		เลขที่ Dr.Memo	ชื่อเจ้าหนี้	เลขที่ บัญชี	เครดิต		เดบิต เจ้าหนี้
เดือน	วันที่				ส่งคืนสินค้า	ภาษีซื้อ	
ก.ค.	15	301	ร้านน้ำแดง	✓	900	63	963
	25	302	ร้านน้ำส้ม	✓	1,000	70	1,070
	31				1,900	133	2,033
					(502)	(104)	(201)

3.

ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว

สมุดรายวันซื้อสินค้า

หน้า 1

พ.ศ. 2545		No. INV.	ชื่อเจ้าหนี้	เงื่อนไข	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต
เดือน	วันที่					ซื้อสินค้า	ภาษีซื้อ	เจ้าหนี้
ก.ค.	2	1111	ร้านน้ำแดง	2/10, N/30	✓	5,400	378	5,778
	5	2222	ร้านน้ำเขียว	1/10, N/60	✓	4,000	280	4,280
	18	3333	ร้านน้ำส้ม	2/10, N/45	✓	10,000	700	10,700
	31	4444	ร้านน้ำหวาน	2/10, N/60	✓	7,600	532	8,132
						27,000	1,890	28,890
						(501)	(104)	(201)

... ✿ ร้านน้ำแดง

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	2	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 1111	ซ.1		5,778	5,778

... ✿ ร้านน้ำเขียว

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	5	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 2222	ซ.1		4,280	4,280

... ✿ ร้านน้ำส้ม

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	18	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 3333	ซ.1		10,700	10,700

... ✿ ร้านน้ำหวาน

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	31	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 4444	ซ.1		8,132	8,132

3. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว (ต่อ)

...✦ สมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด

หน้า 1

พ.ศ. 2545		เลขที่ Dr.Memo	ชื่อเจ้าหนี้	เลขที่ บัญชี	เครดิต		เดบิต
เดือน	วันที่				ส่งคืนสินค้า	ภาษีซื้อ	เจ้าหนี้
ก.ค.	15	301	ร้านน้ำแดง	✓	900	63	963
	25	302	ร้านน้ำส้ม	✓	1,000	70	1,070
	31				1,900	133	2,033
					(502)	(104)	(201)

...✦ ร้านน้ำแดง

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	2	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 1111	ซ.1		5,778	5,778
	15	ส่งคืนสินค้า-Debit Memo 301	ส.ค.1	963		4,815

...✦ ร้านน้ำเขียว

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	5	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 2222	ซ.1		4,280	4,280

...✦ ร้านน้ำส้ม

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	18	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 3333	ซ.1		10,700	10,700
	25	ส่งคืนสินค้า-Debit Memo 302	ส.ค.1	1,070		9,630

...✦ ร้านน้ำหวาน

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	31	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 4444	ซ.1		8,132	8,132

4. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

สมุดรายวันซื้อสินค้า

หน้า 1

พ.ศ. 2545		No. INV.	ชื่อเจ้าหนี้	เงื่อนไข	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต เจ้าหนี้
เดือน	วันที่					ซื้อสินค้า	ภาษีซื้อ	
ก.ค.	2	1111	ร้านน้ำแดง	2/10, N/30	✓	5,400	378	5,778
	5	2222	ร้านน้ำเขียว	1/10, N/60	✓	4,000	280	4,280
	18	3333	ร้านน้ำส้ม	2/10, N/45	✓	10,000	700	10,700
	31	4444	ร้านน้ำหวาน	2/10, N/60	✓	7,600	532	8,132
						27,000	1,890	28,890
						(501)	(104)	(201)

บัญชีเจ้าหนี้

เลขที่ 201

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต บาท
เดือน	วันที่				เดือน	วันที่			
ก.ค.	31	สมุดรายวันซื้อสินค้า	ช.1				สมุดรายวันซื้อสินค้า	ช.1	28,890

บัญชีภาษีซื้อ

เลขที่ 104

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต บาท
เดือน	วันที่				เดือน	วันที่			
ก.ค.	31	สมุดรายวันซื้อสินค้า	ช.1	1,890					

บัญชีซื้อสินค้า

เลขที่ 501

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต บาท
เดือน	วันที่				เดือน	วันที่			
ก.ค.	31	สมุดรายวันซื้อสินค้า	ช.1	27,000					

4. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป (ต่อ)

สมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด

หน้า 1

พ.ศ. 2545	เลขที่	ชื่อเจ้าหนี้	เลขที่	เครดิต		เดบิต
ว.ด.ป.	Dr.Memo		บัญชี	ส่งคืนสินค้า	ภาษีซื้อ	เจ้าหนี้
ก.ค. 15	301	ร้านน้ำแดง	✓	900	63	963
25	302	ร้านน้ำส้ม	✓	1,000	70	1,070
31				1,900	133	2,033
				(502)	(104)	(201)

บัญชีเจ้าหนี้

เลขที่ 201

พ.ศ. 2545	รายการ	หน้า	เดบิต	พ.ศ. 2545	รายการ	หน้า	เครดิต
ว.ด.ป.		บัญชี	บาท	ว.ด.ป.		บัญชี	บาท
ก.ค. 31	สมุดรายวันส่งคืนสินค้า	ส.ค. 1	2,033	ก.ค. 31	สมุดรายวันซื้อสินค้า	ช. 1	28,890

บัญชีภาษีซื้อ

เลขที่ 104

พ.ศ. 2545	รายการ	หน้า	เดบิต	พ.ศ. 2545	รายการ	หน้า	เครดิต
ว.ด.ป.		บัญชี	บาท	ว.ด.ป.		บัญชี	บาท
ก.ค. 31	สมุดรายวันซื้อสินค้า	ช.1	1,890	ก.ค. 31	สมุดรายวันส่งคืนสินค้า	ส.ค.1	133

บัญชีซื้อสินค้า

เลขที่ 501

พ.ศ. 2545	รายการ	หน้า	เดบิต	พ.ศ. 2545	รายการ	หน้า	เครดิต
ว.ด.ป.		บัญชี	บาท	ว.ด.ป.		บัญชี	บาท
ก.ค. 31	สมุดรายวันซื้อสินค้า	ช.1	27,000				

บัญชีส่งคืนสินค้า

เลขที่ 502

พ.ศ. 2545	รายการ	หน้า	เดบิต	พ.ศ. 2545	รายการ	หน้า	เครดิต
ว.ด.ป.		บัญชี	บาท	ว.ด.ป.		บัญชี	บาท
				ก.ค. 31	สมุดรายวันส่งคืนสินค้า	ส.ค.1	1,900

5.

ทำรายละเอียดเจ้าหนี้

ร้านน้ำแดง

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	2	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 1111	ซ.1		5,778	5,778
	15	ส่งคืนสินค้า-Debit Memo 301	ส.ค.1	963		4,815

ร้านน้ำเขียว

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	5	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 2222	ซ.1		4,280	4,280

ร้านน้ำส้ม

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	18	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 3333	ซ.1		10,700	10,700
	25	ส่งคืนสินค้า-Debit Memo 302	ส.ค.1	1,070		9,630

ร้านน้ำหวาน

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	31	ซื้อสินค้า-ใบกำกับภาษี 4444	ซ.1		8,132	8,132

ร้านน้ำผักการคำ

รายละเอียดเจ้าหนี้

วันที่ 31 กรกฎาคม 2545

ร้านน้ำแดง	4,815
ร้านน้ำเขียว	4,280
ร้านน้ำส้ม	9,630
ร้านน้ำหวาน	8,132
รวม	26,857

การบันทึกรายการในสมุดรายวันขายสินค้า

สมุดรายวันรับคืนสินค้า และจำนวนที่ลดให้

รูปแบบสมุดรายวันขายสินค้า (Sales Journal)

สมุดรายวันขายสินค้า

หน้า.....

พ.ศ. 2545		เลขที่ใบ กำกับสินค้า	ชื่อลูกหนี้	เงื่อนไข	เลขที่ บัญชี	เครดิต		เดบิต
เดือน	วันที่					ขายสินค้า	ภาษีขาย	ลูกหนี้
(1)		(2)	(3)	(4)	(8)	(5)	(6)	(7)

ขั้นตอนในการบันทึกรายการในสมุดรายวันขายสินค้า

1. เขียนวันที่ ลงในช่อง วันเดือน ปี
2. บันทึกการขายเรียงตามลำดับวันที่ กรอกรายการลงในช่องเลขที่ใบกำกับสินค้า หรือใบกำกับภาษี
3. เขียนชื่อลูกหนี้ (ผู้ซื้อสินค้า)
4. เขียนเงื่อนไข ให้ครบถ้วน
5. บันทึกยอดขายสินค้า ลงในช่องขายสินค้าโดยบันทึกเฉพาะค่าสินค้า
6. คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) และบันทึกลงในช่องภาษีขาย
7. บันทึกยอดลูกหนี้ ลงในช่องลูกหนี้ เท่ากับยอดขายสินค้า + ยอดภาษีขาย (ในกรณีไม่มี ภาษีมูลค่าเพิ่ม ยอดขายสินค้า = ยอดลูกหนี้)
8. ช่องเลขที่บัญชี ให้เว้นไว้ จนกว่าจะผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท เมื่อผ่านรายการไป ยังบัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัวแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ และใช้เขียนเลขที่บัญชี ลูกหนี้/ขายสินค้า เมื่อผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทด้วยยอดรวม

สมุดรายวันรับคืนและจำนวนที่ลดให้

(Sales and Allowance Journal) ❖ ❖ ❖

รูปแบบสมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้

หน้า.....

พ.ศ. 2545		เลขที่ Cr.Memo	ชื่อลูกหนี้	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต
เดือน	วันที่				รับคืนสินค้า	ภาษีขาย	ลูกหนี้
(1)		(2)	(3)	(7)	(4)	(5)	(6)

❖ ขั้นตอนในการบันทึกรายการในสมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้

1. เขียนวันที่ ลงในช่อง วันเดือน ปี
2. บันทึกรายการเรียงตามลำดับวันที่ และกรอกรายการลงในช่องเลขที่ Cr.Memo (ใบหักหนี้)
3. เขียนชื่อลูกหนี้ให้ครบถ้วน
4. บันทึกราคาสินค้าที่ส่งคืน ลงในช่องรับคืนสินค้าโดยบันทึกเฉพาะค่าสินค้า
5. คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) และบันทึกลงในช่องภาษีขาย
6. บันทึกยอดลูกหนี้ ลงในช่องลูกหนี้ เท่ากับยอดรับคืนสินค้า + ยอดภาษีขาย (ในกรณีไม่มีภาษีมูลค่าเพิ่ม ยอดรับคืนสินค้า = ยอดลูกหนี้)
7. ช่องเลขที่บัญชี ให้เว้นไว้ จนกว่าจะผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท เมื่อผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัวแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ และใช้เขียนเลขที่บัญชีรับคืนสินค้า/ลูกหนี้ เมื่อผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทด้วยยอดรวม

บัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัว

และบัญชีแยกประเภททั่วไป

สมุดแยกประเภทลูกหนี้

(Subsidiary Accounts Receivable Ledger)

แบบฟอร์มบัญชีย่อยลูกหนี้รายตัว (สมุดแยกประเภทลูกหนี้)

(1)

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

หมายเลข	ความหมาย
1	ชื่อบัญชีแยกประเภทย่อย เช่น ชื่อลูกหนี้
2	ช่อง วัน เดือน ปี สำหรับบันทึกวันที่ ที่เกิดรายการค้า
3	ช่องรายการ สำหรับอธิบายรายการ
4	ช่องหน้าบัญชี สำหรับอ้างอิงชื่อ/สมุดรายวันขาย “ข.1” และสมุดรายวันรับคืนสินค้า “ร.ค.1”
5	ช่องเดบิต สำหรับบันทึกจำนวนเงินที่เดบิต
6	ช่องเครดิต สำหรับบันทึกจำนวนเงินที่เครดิต
7	ช่องยอดคงเหลือ สำหรับบันทึกยอดคงเหลือ (ผลต่างระหว่างเดบิตและเครดิต)

สมุดแยกประเภททั่วไป (General Journal Ledger)

ใช้บันทึกในวันสิ้นงวดหรือสิ้นเดือนของสมุดรายวันขายสินค้า รายการขายสินค้า ภาษีขาย และลูกหนี้ รวมทั้งสมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้ รายการรับคืน ภาษีขาย ซึ่งมีวิธีการปฏิบัติคล้ายกับสมุดแยกประเภททั่วไปของสมุดรายวันซื้อสินค้า

รายละเอียดลูกหนี้

การทำรายละเอียดลูกหนี้

คือ การทำรายงานเกี่ยวกับลูกหนี้ของกิจการ โดยแสดงเฉพาะยอดคงเหลือของลูกหนี้แต่ละราย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เขียนหัวรายงาน 3 บรรทัด
2. เขียนชื่อลูกหนี้ โดยเรียงตามลำดับตัวอักษรหรือตามรหัส (ถ้ามี)
3. รวมจำนวนเงิน ซึ่งจะต้องเท่ากับยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภท/คุมยอดลูกหนี้

แบบฟอร์มรายละเอียดลูกหนี้

ชื่อกิจการ	
รายละเอียดลูกหนี้	
วันที่.....	
ชื่อลูกหนี้	(1) XXX
ชื่อลูกหนี้	(2) XXX
รวม	XXX

ตัวอย่าง 2

ต่อไปนี้เป็นรายการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อของร้านทองคำการค้าระหว่างเดือน กรกฎาคม 2545

- ก.ค. 3** ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้ร้านทองแดง 8,000 บาท ใบกำกับภาษีเลขที่ 101 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไข 2/10, N/30
- 9** ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้นายทองสุข 10,000 บาท ใบกำกับภาษีเลขที่ 102 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ส่วนลด 10% เงื่อนไข 2/10, N/45
- 14** รับคืนสินค้าจากร้านทองแดง 2,000 บาท ได้ออก Credit Memo เลขที่ 111 ให้ และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 20** ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้นายทองหยิบ 6,000 บาท ใบกำกับภาษีเลขที่ 103 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไข 1/10, N/30
- 22** รับคืนสินค้าจากนายทองสุข 1,000 บาท ก่อนหักส่วนลด ได้ออก Credit Memo เลขที่ 222 ให้ และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 28** ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้ร้านทองแดง 4,000 บาท ใบกำกับภาษีเลขที่ 104 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไข 2/10, N/45
- 31** รับคืนสินค้าจากนายทองหยิบ 1,200 บาท ได้ออก Credit Memo เลขที่ 333 ให้ และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

- ให้ทำ 1.** บันทึกรายการในสมุดรายวันขายสินค้า
- 2.** บันทึกรายการในสมุดรายวันรับคืนสินค้า และจำนวนที่ลดให้
- 3.** ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัว
- 4.** ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
- 5.** ทำรายละเอียดลูกหนี้

- ก.ค. 3 ข่ายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้ร้านทองแดง 8,000 บาท ใบกำกับภาษีเลขที่ 101 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไข 2/10, N/30
- 9 ข่ายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้นายทองชุบ 10,000 บาท ใบกำกับภาษีเลขที่ 102 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ส่วนลด 10% เงื่อนไข 2/10, N/45
- 20 ข่ายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้นายทองหยิบ 6,000 บาท ใบกำกับภาษีเลขที่ 103 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไข 1/10, N/30
- 28 ข่ายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้ร้านทองแดง 4,000 บาท ใบกำกับภาษีเลขที่ 104 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไข 2/10, N/45

1. บันทึกการการค้าในสมุดรายวันขายสินค้า

สมุดรายวันขายสินค้า

หน้า 1

พ.ศ. 2545		No. INV.	ชื่อลูกหนี้	เงื่อนไข	เลขที่ บัญชี	เครดิต		เดบิต
เดือน	วันที่					ขายสินค้า	ภาษีขาย	ลูกหนี้
ก.ค.	3	101	ร้านทองแดง	2/10, N/30	✓	8,000	560	8,560
	9	102	นายทองชุบ	2/10, N/45	✓	9,000	630	9,630
	20	103	นายทองหยิบ	1/10, N/30	✓	6,000	420	6,420
	28	104	ร้านทองแดง	2/10, N/45	✓	4,000	280	4,280
						27,000	1,890	28,890
						(401)	(202)	(103)

- ก.ค. 14 รับคืนสินค้าจากร้านทองแดง 2,000 บาท ได้ออก Credit Memo เลขที่ 111 ให้ และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 22 รับคืนสินค้าจากนายทองชุบ 1,000 บาท ก่อนหักส่วนลด ได้ออก Credit Memo เลขที่ 222 ให้ และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 31 รับคืนสินค้าจากนายทองหยิบ 1,200 บาท ได้ออก Credit Memo เลขที่ 333 ให้ และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

2. บันทึกรายการค้าในสมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้

สมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้

หน้า.....

พ.ศ. 2545		เลขที่ Cr.Memo	ชื่อลูกหนี้	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต
เดือน	วันที่				รับคืนสินค้า	ภาษีขาย	ลูกหนี้
ก.ค.	14	111	ร้านทองแดง	✓	2,000	140	2,140
	22	222	นายทองชุบ	✓	900	63	963
	31	333	นายทองหยิบ	✓	1,200	84	1,284
					4,100	287	4,387
					(402)	(202)	(103)

3.

ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัว

สมุดรายวันขายสินค้า

หน้า 1

พ.ศ. 2545		No.	ชื่อลูกหนี้	เงื่อนไข	เลขที่ บัญชี	เครดิต		เดบิต
เดือน	วันที่	INV.				ขายสินค้า	ภาษีขาย	ลูกหนี้
ก.ค.	3	101	ร้านทองแดง	2/10, N/30	✓	8,000	560	8,560
	9	102	นายทองชุบ	2/10, N/45	✓	9,000	630	9,630
	20	103	นายทองหยิบ	1/10, N/30	✓	6,000	420	6,420
	28	104	ร้านทองแดง	2/10, N/45	✓	4,000	280	4,280
						27,000	1,890	28,890
						(401)	(202)	(103)

ร้านทองแดง

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	3	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 101	ข.1	8,560		8,560
	14	(ดูการผ่านรายการจากสมุดรายวันรับคืน ในหน้าถัดไป)				
	28	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 104	ข.1	4,280		

นายทองชุบ

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	9	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 102	ข.1	9,630		9,630

นายทองหยิบ

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	20	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 103	ข.1	6,420		6,420

3.

ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัว (ต่อ)

สมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้

หน้า 1

พ.ศ. 2545		เลขที่ Cr.Memo	ชื่อลูกหนี้	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต
เดือน	วันที่				รับคืนสินค้า	ภาษีขาย	ลูกหนี้
ก.ค.	14	111	ร้านทองแดง	✓	2,000	140	2,140
	22	222	นายทองสุข	✓	900	63	963
	31	333	นายทองหยิบ	✓	1,200	84	1,284
					4,100	287	4,387
					(402)	(202)	(103)

❖ ร้านทองแดง

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	3	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 101	ข.1	8,560		8,560
	14	รับคืน-Credit Memo 111	ร.ค.1		2,140	6,420
	28	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 104	ข.1	4,280		10,700

❖ นายทองสุข

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	9	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 102	ข.1	9,630		9,630
	22	รับคืน-Credit Memo 222	ร.ค.1		963	8,667

❖ นายทองหยิบ

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	20	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 103	ข.1	6,420		6,420
	31	รับคืน-Credit Memo 333	ร.ค.1		1,284	5,136

4. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

สมุดรายวันขายสินค้า

หน้า 1

พ.ศ. 2545		No. INV.	ชื่อลูกหนี้	เงื่อนไข	เลขที่ บัญชี	เครดิต		เดบิต
เดือน	วันที่					ขายสินค้า	ภาษีขาย	ลูกหนี้
ก.ค.	3	101	ร้านทองแดง	2/10, N/30	✓	8,000	560	8,560
	9	102	นายทองสุข	2/10, N/45	✓	9,000	630	9,630
	20	103	นายทองหยิบ	1/10, N/30	✓	6,000	420	6,420
	28	104	ร้านทองแดง	2/10, N/45	✓	4,000	280	4,280
						27,000	1,890	28,890
						(401)	(202)	(103)

บัญชีลูกหนี้

เลขที่ 103

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
เดือน	วันที่			บาท	เดือน	วันที่			บาท
ก.ค.	31	สมุดรายวัน ขายสินค้า	ข.1	28,890					

บัญชีภาษีขาย

เลขที่ 202

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
เดือน	วันที่			บาท	เดือน	วันที่			บาท
					ก.ค.	31	สมุดรายวัน ขายสินค้า	ข.1	1,890

บัญชีขายสินค้า

เลขที่ 401

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
เดือน	วันที่			บาท	เดือน	วันที่			บาท
					ก.ค.	31	สมุดรายวัน ขายสินค้า	ข.1	27,000

4.

ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป (ต่อ)

สมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้

หน้า 1

พ.ศ. 2545		เลขที่ Cr.Memo	ชื่อลูกหนี้	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต
เดือน	วันที่				รับคืนสินค้า	ภาษีขาย	ลูกหนี้
ก.ค.	14	111	ร้านทองแดง	✓	2,000	140	2,140
	22	222	นายทองสุข	✓	900	63	963
	31	333	นายทองหยิบ	✓	1,200	84	1,284
					4,100	287	4,387
					(402)	(202)	(103)

บัญชีลูกหนี้

เลขที่ 103

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต บาท
เดือน	วันที่				เดือน	วันที่			
ก.ค.	31	สมุดรายวัน ขายสินค้า	ข.1	28,890	ก.ค.	31	สมุดรายวัน รับคืนสินค้า	ร.ค.1	4,387

บัญชีภาษีขาย

เลขที่ 202

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต บาท
เดือน	วันที่				เดือน	วันที่			
ก.ค.	31	สมุดรายวัน รับคืนสินค้า	ร.ค.1	287	ก.ค.	31	สมุดรายวัน ขายสินค้า	ข.1	1,890

บัญชีขายสินค้า

เลขที่ 401

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต บาท
เดือน	วันที่				เดือน	วันที่			
					ก.ค.	31	สมุดรายวัน ขายสินค้า	ข.1	27,000

บัญชีรับคืนสินค้า

เลขที่ 402

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต บาท
เดือน	วันที่				เดือน	วันที่			
ก.ค.	31	สมุดรายวัน รับคืนสินค้า	ร.ค.1	4,100					

5. ทำรายละเอียดลูกหนี้

ร้านทองแดง

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	3	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 101	ข.1	8,560		8,560
	14	รับคืน-Credit Memo 111	ร.ค.1		2,140	6,420
	28	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 104	ข.1	4,280		10,700

นายทองสุข

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	9	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 102	ข.1	9,630		9,630
	22	รับคืน-Credit Memo 222	ร.ค.1		963	8,667

นายทองหยิบ

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท	บาท
ก.ค.	20	ขายสินค้า-ใบกำกับภาษี 103	ข.1	6,420		6,420
	31	รับคืน-Credit Memo 333	ร.ค.1		1,284	5,136

ร้านสมพงษ์						
		รายละเอียดลูกหนี้				
		วันที่ 31 กรกฎาคม 2545				
ร้านทองแดง				10,700		
นายทองสุข				8,667		
นายทองหยิบ				5,136		
รวม				24,503		

การบันทึกรายการในสมุดรายวันรับเงิน

และสมุดรายวันจ่ายเงิน

สมุดรายวันรับเงิน (Cash Receipts Journal) ...

คือ สมุดรายวันขั้นต้นเกี่ยวกับการรับเงินสดและรับเช็ค ซึ่งนำฝากธนาคาร ตลอดจนรายการฝากเงินและถอนเงินจากธนาคารเพื่อนำมาใช้ในกิจการทุกรายการที่เกี่ยวข้องกับการรับเงินจะนำมาบันทึกในสมุดรายวันรับเงินก่อน และเมื่อลงในช่องบัญชีอื่นๆ จะผ่านไปสมุดแยกประเภททั่วไปทันที สำหรับรายการอื่นจะผ่านรายการไปยังสมุดแยกประเภททั่วไปเฉพาะในวันสิ้นเดือน

สมุดรายวันรับเงินเป็นสมุดรายวันเฉพาะที่ ใช้บันทึกรายการเกี่ยวกับ

1. การรับเงินจากการขายสินค้า
2. การรับชำระหนี้จากลูกหนี้
3. การรับเงินที่เกิดจากรายได้อื่นๆ
4. การรับเงินเนื่องจากส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินสด
5. การนำเงินฝากธนาคาร
6. การถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในกิจการ
7. การรับเงินหรือเช็คทุกกรณี

รูปแบบสมุดรายวันรับเงิน

สมุดรายวันรับเงิน

หน้า.....

พ.ศ. 2545	เดือน วันที่	เลขที่ ใบ สำคัญ	ชื่อบัญชี	คำอธิบาย	เดบิต			เครดิต				
					เงินสด	ธนาคาร	ส่วนลด จ่าย	ลูกหนี้ จำนวน	ขาย สินค้า	ภาษี ขาย	บัญชีอื่น ๆ	
								✓ จำนวน เงิน			เลขที่ บัญชี	จำนวน เงิน
(1)		(2)	(3)	(3)	(4)	(4)	(4)	(6)	(5)	(5)	(6)	(5)

❖ ขั้นตอนในการบันทึกรายการในสมุดรายวันรับเงิน

1. เขียนวันที่ ลงในช่อง วันที่ตอน ปี
2. บันทึกรายการรายการเรียงตามลำดับวันที่ และกรอกรายการลงในช่องเลขที่ใบสำคัญ (ใบกำกับสินค้า ใบกำกับภาษี ใบเสร็จรับเงิน)
3. เขียนชื่อบัญชีที่บันทึกทางด้านเครดิต และคำอธิบายรายการ
4. บันทึกจำนวนเงินของบัญชีที่บันทึกทางด้านเดบิต ลงในช่องที่เกี่ยวข้องได้แก่ เงินสด ธนาคาร และส่วนลดจ่าย
5. บันทึกจำนวนเงินของบัญชีที่บันทึกทางด้านเครดิต ลงในช่องที่เกี่ยวข้องได้แก่ ลูกหนี้ ขายสินค้า ภาษีขาย และบัญชีอื่น ๆ
6. เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องลูกหนี้ หน้าจำนวนเงินเมื่อผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทลูกหนี้รายตัว และช่องของเลขที่บัญชี ในช่องบัญชีอื่น ๆ หน้าช่องจำนวนเงินเมื่อผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป

ข้อสังเกต :

สำหรับรายการที่เรียกว่า Contra (ตัดยอดคือตัว "C") คือการนำเงินไปฝากธนาคารและการถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในร้าน จะบันทึกรายการทั้ง 2 เล่ม คือ ทั้งสมุดรายวันรับเงินและจ่ายเงิน

ตัวอย่าง 3

ต่อไปนี้เป็นรายการค้าของร้านพาณิชย์ ระหว่างเดือน
กรกฎาคม 2545 ดังนี้

2545

ก.ค.

- 1 มียอดคงเหลือในบัญชีดังนี้ เงินสด 7,500 บาท
ธนาคาร 19,000 บาท ลูกหนี้-ธรา 4,000 บาท
ลูกหนี้-นายธารินทร์ 3,000 บาท
- 1 ขายสินค้าเป็นเงินสด 7,500 บาท ออกใบ
กำกับภาษีเลขที่ 101 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 3 รับชำระหนี้จากลูกหนี้-นายธรา 2,000 บาท
ลดให้ 2%
- 5 รับเงินค่านายหน้าจำนวน 2,500 บาท
- 7 นำเงินฝากธนาคาร 4,000 บาท
- 10 ขายสินค้าเป็นเงินสด 3,000 บาท ออก
ใบกำกับภาษี 102 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% และได้นำฝากธนาคารในวันนี้
- 15 รับรายได้ค่านายหน้า 1,500 บาท
- 16 รับค่าส่งคืนสินค้า 250 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 20 ถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในร้าน 3,500 บาท
- 23 รับชำระหนี้จากนายธารินทร์เป็นเช็ค 1,500 บาท
- 25 ขายสินค้า 5,000 บาท ออกใบกำกับภาษี 103 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 31 รับชำระหนี้จากลูกหนี้นายธรา 1,000 บาท ลดให้ 2%

- ให้ทำ
1. สมุดรายวันรับเงิน
 2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
 3. สมุดแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัว

2545

ก.ค.

- 1 ขายสินค้าเป็นเงินสด 7,500 บาท ออกใบกำกับภาษีเลขที่ 101 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 3 รับชำระหนี้จากลูกค้าหนี้-นายธราธา 2,000 บาท ลดให้ 2%
- 5 รับเงินสดนายหย่นจำนวน 2,500 บาท
- 7 นำเงินฝากธนาคาร 4,000 บาท
- 10 ขายสินค้าเป็นเงินสด 3,000 บาท ออกใบกำกับภาษี 102 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% และได้นำฝากธนาคารในวันนี้
- 15 รับรายได้ค่านายหน้า 1,500 บาท
- 16 รับค่าส่งสินค้า 250 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 20 ถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในร้าน 3,500 บาท
- 23 รับชำระหนี้จากนายธราธรหนี้เป็นเช็ค 1,500 บาท
- 25 ขายสินค้า 5,000 บาท ออกใบกำกับภาษี 103 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 31 รับชำระหนี้จากลูกค้าหนี้นายธราธา 1,000 บาท ลดให้ 2%

ให้ทำ 1. สมุดรายวันรับเงิน

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

3. สมุดแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัว

1.

บันทึกการโอนเงินตามรายการรับเงินเป็นดังนี้

2545

- ก.ค. 1 ข่ายสินค้าเป็นเงินสด 7,500 บาท ออกใบกำกับภาษีเลขที่ 101 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 3 รับชำระหนี้จากลูกค้าหนี้-นายธรา 2,000 บาท ลดให้ 2%
- 5 รับเงินค่านายหน้าจำนวน 2,500 บาท
- 7 นำเงินฝากธนาคาร 4,000 บาท
- 10 ข่ายสินค้าเป็นเงินสด 3,000 บาท ออกใบกำกับภาษี 102 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% และได้นำฝากธนาคารในวันนั้น
- 15 รับรายได้ค่านายหน้า 1,500 บาท

สมุดรายวันรับเงิน

หน้า 1

ว.ด.ป.	ใบสำคัญ	ชื่อบัญชี	คำอธิบาย	เดบิต			เครดิต					
				เงินสด	ธนาคาร	ส่วนลดจ่าย	ลูกหนี้		ขายสินค้า	ภาษีขาย	บัญชีอื่น ๆ	
							ลูกหนี้	จำนวนเงิน			เลขที่บัญชี	จำนวนเงิน
ก.ค. 1	01	ขายสินค้า	ขายสินค้า	8,025			✓		7,500	525		
3	02	ลูกหนี้-ธรา	รับชำระหนี้	1,960		40	✓	2,000				
5	03	รายได้ค่านายหน้า	รับค่านายหน้า	2,500							404	2,500
7	-	เงินสด	ฝากธนาคาร		4,000						C	4,000
10	04	ขายสินค้า	ขายสินค้า		3,210					210		
15	05	รายได้ค่านายหน้า	รับค่านายหน้า	1,500			✓				404	1,500

1.

บันทึกการการในสมุดรายวันรับเงินเป็นดังนี้ (ต่อ)

2545

- 16 รับค่าส่งคืนสินค้า 250 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 20 ถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในร้าน 3,500 บาท
- 23 รับชำระหนี้จากนายธารินทร์เป็นเช็ค 1,500 บาท
- 25 ขายสินค้า 5,000 บาท ออกใบกำกับภาษี 103 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 31 รับชำระหนี้จากลูกหนี้นายธารา 1,000 บาท ลดให้ 2%

สมุดรายวันรับเงิน

หน้า 1

ว.ด.ป.	เลขที่ใบสำคัญ	ข้อบัญชี	คำอธิบาย	เดบิต			เครดิต				
				เงินสด	ธนาคาร	ส่วนลดจ่าย	ลูกหนี้จำนวนเงิน	ขายสินค้า	ภาษีขาย	บัญชีอื่น ๆ	
ก.ค. 16	06	ส่งคืนสินค้าภาษีซื้อ	รับค่าส่งคืน -	268			✓			502	250
										104	18
20	-	ธนาคาร	ถอนเงิน	3,500						C	3,500
23	07	ลูกหนี้-ธารินทร์	รับชำระหนี้	1,500				1,500			
25	08	ขายสินค้า	ขายสินค้า	5,350					5,000	350	
31	09	ลูกหนี้-ธารา	รับชำระหนี้	980			✓	1,000			
				25,583	7,210	60		4,500	15,500	1,085	
				(101)	(102)	(403)		(103)	(401)	(202)	

$$25,583 + 7,210 + 60 = 32,853$$

$$4,500 + 15,500 + 1,085 + 11,768 = 32,853$$

สรุป ยอดรวมทางด้านเดบิตรวมกันแล้วต้อง = ยอดรวมทางด้านเครดิต

ลิขสิทธิ์ของ บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

ว.ด.ป.	เลขที่ใบสำคัญ	ชื่อบัญชี	คำอธิบาย	เดบิต			เครดิต					
				เงินสด	ธนาคาร	ส่วนลดจ่าย	ลูกหนี้		ขายสินค้า	ภาษีขาย	บัญชีอื่นๆ	
							จำนวนเงิน	เงิน			บัญชี	จำนวนเงิน
ก.ค. 1	01	ขายสินค้า	ขายสินค้า	8,025					7,500	525		
3	02	ลูกหนี้-ธारा	รับชำระหนี้	1,960		40	✓	2,000				
5	03	รายได้ค่านายหน้า	รับค่านายหน้า	2,500							404	2,500
7	-	เงินสด	ฝากธนาคาร		4,000						C	4,000
10	04	ขายสินค้า	ขายสินค้า		3,210				3,000	210		
15	05	รายได้ค่านายหน้า	รับค่านายหน้า	1,500			✓				404	1,500
16	06	ส่งคืนสินค้า	รับค่าส่งคืน	268							502	250
		ภาษีซื้อ	-								104	18
20	-	ธนาคาร	ถอนเงิน	3,500							C	3,500
23	07	ลูกหนี้-ธารินทร์	รับชำระหนี้	1,500				1,500				
25	08	ขายสินค้า	ขายสินค้า	5,350					5,000	350		
31	09	ลูกหนี้-ธारा	รับชำระหนี้	980		20	✓	1,000				
				25,583	7,210	60		4,500	15,500	1,085		11,768
				(101)	(102)	(403)		(103)	(401)	(202)		

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

2545

ก.ค. 1 มียอดคงเหลือในบัญชีดังนี้

เงินสด 7,500 บาท ธนาकार 19,000 บาท ลูกหนี้-นายธรา 4,000 บาท ลูกหนี้-นายธารินทร์ 3,000 บาท

บัญชีเงินสด เลขที่ 101							
ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓	7,500				

บัญชีธนาकार เลขที่ 102							
ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓	19,000				

บัญชีลูกหนี้ เลขที่ 103							
ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓	7,000				

นายธรา

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	เครดิต บาท	ยอดคงเหลือ บาท
ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓			4,000

นายธารินทร์

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	เครดิต บาท	ยอดคงเหลือ บาท
ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓			3,000

จากโจทย์ให้นำยอดคงเหลือยกมาแต่ละบัญชีบันทึกในบัญชีแยกประเภททั่วไปด้านเดบิต เพราะเป็นบัญชีประเภทสินทรัพย์ และใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องหน้าบัญชี

เมื่อบันทึกยอดลูกหนี้คงเหลือในบัญชีแยกประเภททั่วไปแล้ว ให้ผ่านไปบันทึกในบัญชีแยกประเภทลูกหนี้รายตัวด้วย โดยใส่จำนวนเงินในช่องยอดคงเหลือตามจำนวนของลูกหนี้ที่ยกมาแต่ละราย

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป (ต่อ)

สมุดรายวันรับเงิน (บางส่วน)

				25,583	7,210	60		4,500	15,500	1,085		11,768
				(101)	(102)	(403)		(103)	(401)	(202)		

บัญชีเงินสด

เลขที่ 101

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓	7,500				
31	สมุดรายวันรับเงิน	ร.ง.1	25,583				

บัญชีธนาคาร

เลขที่ 102

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓	19,000				
31	สมุดรายวันรับเงิน	ร.ง.1	7,210				

บัญชีลูกหนี้

เลขที่ 103

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓	7,000	ก.ค. 31	สมุดรายวันรับเงิน	ร.ง.1	4,500

บัญชีรายได้ค่านายหน้า

เลขที่ 404

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				ก.ค. 5	สมุดรายวันรับเงิน	ร.ง.1	2,500

ให้นำยอดรวมในวันสิ้นเดือนของแต่ละบัญชีบันทึกในบัญชีแยกประเภททั่วไปด้านเดบิต หรือ เครดิต ตามที่บันทึกในสมุดรายวันรับเงิน ในช่วงวันที่ให้บันทึกวันที่สิ้นเดือน ช่องรายการให้บันทึกสมุดรายวันรับเงิน ช่องหน้าบัญชีให้บันทึก ร.ง. 1 ตามหน้าสมุดรายวันรับเงินที่ผ่านไปแยกประเภท

ในช่องบัญชีอื่นๆ ให้ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททุกครั้งทันทีที่มีการบันทึกในสมุดรายวันรับเงิน ตามวันที่เกิดรายการค้า

3.

สมุดแยกประเภทย่อหลักฐานรายตัว

สมุดรายวันรับเงิน

หน้า 1

ว.ด.ป.	เลขที่ใบสำคัญ	ชื่อบัญชี	คำอธิบาย	เดบิต		เครดิต						
				เงินสด	ธนาคาร	ส่วนลดจ่าย	ลูกหนี้		ขาย	ภาษี	บัญชีอื่น ๆ	
							จำนวนเงิน				เลขที่บัญชี	จำนวนเงิน
ก.ค. 3	02	ลูกหนี้-ธรรมา	รับชำระหนี้	1,960		40	✓	2,000				
23	07	ลูกหนี้-ธรรมา	รับชำระหนี้	1,500				1,500				
31	09	ลูกหนี้-ธรรมา	รับชำระหนี้	980		20	✓	1,000				

นายธรรมา

พ.ศ. 2545		รายการ		หน้าบัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่				บาท	บาท	บาท
ก.ค.	1	ยอดยกมา		✓			4,000
	3	รับชำระหนี้เป็นเงินสด		จ.ง.1		2,000	2,000
	31	รับชำระหนี้เป็นเงินสด		จ.ง.1		1,000	1,000

นายธรรมา

พ.ศ. 2545		รายการ		หน้าบัญชี	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่				บาท	บาท	บาท
ก.ค.	1	ยอดยกมา		✓			3,000
	23	รับชำระหนี้เป็นเงินสด		จ.ง.1		1,500	1,500

เมื่อบันทึกลูกหนี้ในสมุดรายวันรับเงินแล้ว ให้ผ่านไปบันทึกในบัญชีแยกประเภทย่อหลักฐานรายตัวด้วย ถ้ายอดลูกหนี้เพิ่มให้บันทึกด้านเดบิต ถ้ายอดลูกหนี้ลดหรือรับชำระหนี้ให้บันทึกด้านเครดิต แล้วทำการรวมยอดหรือหักยอดบันทึกในช่องยอดคงเหลือ

ลิขสิทธิ์ของ บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

วิชา บัญชีเบื้องต้น 2 บทที่ 3 แผ่นที่ 37

71

สมุดรายวันจ่ายเงิน (Cash Payments Journal) ... ❖ ❖ ❖

สมุดรายวันจ่ายเงิน คือ สมุดบันทึกรายการขั้นต้นเกี่ยวกับการจ่ายเงิน รวมทั้งการจ่ายเช็คจากธนาคารรวมถึงรายการเกี่ยวกับการนำเงินฝากธนาคาร และการถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในกิจการ จึงผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไปในวันสิ้นเดือน ยกเว้นรายการที่บันทึกในช่องอื่นๆ ต้องผ่านไปยกประเภททั่วไปทันที

รายการที่บันทึกในสมุดรายวันจ่ายเงิน มีดังนี้

1. การจ่ายเงินซื้อสินค้าเป็นเงินสด
2. การจ่ายชำระหนี้เป็นเงินสด
3. การจ่ายค่าใช้จ่าย
4. การจ่ายเงินเนื่องจากรับคืนสินค้าที่ขายเป็นเงินสด
5. การนำเงินฝากธนาคาร
6. การถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในกิจการ
7. การจ่ายเงินหรือจ่ายเช็คอื่นๆ ทุกกรณี

.....
 ๒๒๒

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน

- ข้อสังเกต :
- สำหรับรายการที่เรียกว่า Contra (ตัวย่อคือตัว "C") คือ การนำเงินไปฝากธนาคารและการถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในร้านจะเป็นที่รายการทั้ง 2 เล่ม คือ ทั้งสมุดรายวันรับเงิน และจ่ายเงิน

ตัวอย่าง 4

ต่อไปนี้เป็นรายการค้าระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545 ดังนี้

2545

- ก.ค. 1 มียอดคงเหลือดังนี้ เจ้าหนี้ร้านสมร 2,500 บาท
เจ้าหนี้ร้านสมศรี 4,000 บาท
- 4 ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 20,000 บาท ใบกำกับภาษี 111 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 5 จ่ายค่าใช้จ่ายของร้าน 2,500 บาท
- 6 จ่ายชำระหนี้ร้านสมร 1,750 บาท ได้ลด 2%
- 10 นำเงินสดฝากธนาคาร 15,000 บาท
- 12 ซื้อสินค้าเป็นเช็ค 2,800 บาท ใบกำกับภาษี 222 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 15 ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน 2 ชิ้นๆ ละ 12,500 บาท ใบกำกับภาษี 333 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 18 จ่ายเช็คเป็นค่าซ่อมแซมเครื่องใช้สำนักงาน 1,000 บาท
- 20 ถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในร้าน 10,000 บาท
- 21 จ่ายชำระหนี้ร้านสมศรีเป็นเช็ค 3,000 บาท ได้ส่วนลด 3%
- 25 จ่ายเงินสดค่ารับรองลูกค้า 500 บาท
- 31 จ่ายเงินเดือน 4,000 บาท เป็นเช็ค

- ให้ทำ 1. สมุดรายวันจ่ายเงิน
2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
3. สมุดแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว

1.

การบันทึกรายการการในสมุดรายวันจ่ายเงิน

2545

ก.ค.

- 1 มียอดคงเหลืออดดังนี้ เจ้าหนี้ฐานสมร 2,500 บาท เจ้าหนี้ฐานสมศรี 4,000 บาท
- 4 ผู้ถือหุ้นค่าเป็นเงินสด 20,000 บาท ในกำกับภาษี 111 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 5 จ่ายค่าใช้จ่ายของร้าน 2,500 บาท
- 6 จ่ายชำระหนี้ฐานสมร 1,750 บาท ได้ลด 2%
- 10 นำเงินสดฝากธนาคาร 15,000 บาท
- 12 ผู้ถือหุ้นค่าเป็นเช็ค 2,800 บาท ในกำกับภาษี 222 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 15 ผู้ขอเครื่องใช้สำนักงาน 2 ชิ้นๆ ละ 12,500 บาท ในกำกับภาษี 333 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- 18 จ่ายเช็คเป็นค่าซ่อมแซมเครื่องใช้สำนักงาน 1,000 บาท
- 20 ถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในร้าน 10,000 บาท
- 21 จ่ายชำระหนี้ฐานสมศรีเป็นเช็ค 3,000 บาท ได้ส่วนลด 3%
- 25 จ่ายเงินสดค่ารับรองลูกค้า 500 บาท
- 31 จ่ายเงินเดือน 4,000 บาท เป็นเช็ค

พ.ศ. 2545		เลขที่ใบสำคัญ	ข้อบัญชี	คำอธิบาย	เครดิต			เดบิต					
เดือน	วันที่				เงินสด	ธนาคาร	ส่วนลด	เจ้าหนี้		ซื้อสินค้า	ขาย	บัญชีอื่น ๆ	
							รับ	จำนวน	เงิน			บัญชี	จำนวน
ก.ค.	4	01	ซื้อสินค้า	ซื้อสินค้า	21,400					20,000	1,400		
	5	02	ค่าใช้จ่าย	จ่ายค่าใช้จ่าย	2,500							504	2,500
	6	03	เจ้าหนี้-สมร	จ่ายชำระหนี้	1,715		35	1,750					
	10	-	ธนาคาร	ฝากธนาคาร	15,000							C	15,000
	12	04	ซื้อสินค้า	ซื้อสินค้า		2,996				2,800	196		
	15	05	เครื่องใช้ฯ	ซื้อเครื่องใช้ฯ	26,750						1,750	105	25,000
	18	06	ค่าซ่อมเครื่องใช้ฯ	ซ่อมเครื่องใช้ฯ		1,000						505	1,000
	20	-	เงินสด	ถอนเงิน		10,000						C	10,000
	21	07	เจ้าหนี้-สมศรี	จ่ายชำระหนี้		2,910	90	3,000					
	25	08	ค่ารับรอง	จ่ายค่ารับรอง	500							506	500
	31	09	เงินเดือน	จ่ายเงินเดือน		4,000						507	4,000
					67,865	20,906	125	4,750		22,800	3,346		58,000
					(101)	(102)	(503)	(201)		(501)	(104)		

$$67,865 + 20,906 + 125 = 88,896$$

$$4,750 + 22,800 + 3,346 + 58,000 = 88,896$$

สรุป ยอดรวมทางด้านเดบิตรวมกันแล้วต้อง = ยอดรวมทางด้านเครดิต

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

2545

ก.ค. 1 มียอดคงเหลือในบัญชีดังนี้ เจ้าหนี้-ร้านสมร 2,500 บาท เจ้าหนี้-ร้านสมศรี 4,000 บาท

บัญชีเจ้าหนี้								เลขที่ 201	
พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต บาท
เดือน	วันที่				เดือน	วันที่			
ก.ค.	1	ยอดยกมา			ก.ค.	1	ยอดยกมา	✓	6,500

ร้านสมร

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	เครดิต บาท	ยอดคงเหลือ บาท
เดือน	วันที่					
ก.ค.	1	ยอดยกมา	✓			2,500

ร้านสมศรี

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต บาท	เครดิต บาท	ยอดคงเหลือ บาท
เดือน	วันที่					
ก.ค.	1	ยอดยกมา	✓			4,000

เมื่อบันทึกยอดเจ้าหนี้คงเหลือในสมุดบัญชีแยกประเภท
ทั่วไปแล้ว ให้ผ่านไปบันทึกในบัญชีแยกประเภทย่อย
เจ้าหนี้รายตัวด้วย โดยใส่จำนวนเงินในช่องยอดคงเหลือ
ตามจำนวนของเจ้าหนี้ที่ยกมาแต่ละราย

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป (ต่อ)

(บางส่วน)

				67,865	20,906	125		4,750	22,800	3,346		58,000
				(101)	(102)	(503)		(201)	(501)	(104)		

บัญชีเงินสด

เลขที่ 101

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				ก.ค. 31	สมุดรายวันจ่ายเงิน	จ.ง. 1	67,865

บัญชีธนาคาร

เลขที่ 102

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				ก.ค. 31	สมุดรายวันจ่ายเงิน	จ.ง. 1	20,906

บัญชีเจ้าหนี้

เลขที่ 201

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
ก.ค. 31	สมุดรายวันจ่ายเงิน	จ.ง. 1	4,750	ก.ค. 1	ยอดยกมา	✓	6,500

บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน

เลขที่ 105

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
ก.ค. 15	สมุดรายวันจ่ายเงิน	จ.ง. 1	25,000				

ให้นำยอดรวมในวันสิ้นเดือนของแต่ละบัญชีบันทึกในบัญชีแยกประเภททั่วไปด้านเดบิตหรือเครดิต ตามที่บันทึกในสมุดรายวันจ่ายเงิน ในช่วงวันที่ ให้บันทึกวันที่สิ้นเดือน ช่องรายการให้บันทึกสมุดรายวันจ่ายเงิน ช่องหน้าบัญชีให้บันทึก จ.ง. 1 ตามหน้าสมุดรายวันจ่ายเงินที่ผ่านไปแยกประเภท

ในช่องบัญชีอื่นๆ ให้ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททุกครั้งทันทีที่มีการบันทึกในสมุดรายวันจ่ายเงิน ตามวันที่ที่เกิดรายการค้า

3.

สมุดแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว

สมุดรายวันจ่ายเงิน

หน้า 1

พ.ศ. 2545		เลขที่ใบสำคัญ	ชื่อบัญชี	คำอธิบาย	เครดิต			เดบิต					
เดือน	วันที่				เงินสด	ธนาคาร	ส่วนลดรับ	เจ้าหนี้		ซื้อ	ภาษีซื้อ	บัญชีอื่น ๆ	
								จำนวนเงิน	เงิน	สินค้า		บัญชี	จำนวนเงิน
ก.ค.	6	03	เจ้าหนี้-สมร	จ่ายชำระหนี้	1,715		35	✓	1,750				
	21	07	เจ้าหนี้-สมศรี	จ่ายชำระหนี้		2,910	90	✓	3,000				

ร้านสมร

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้าบัญชี	เดบิต		เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท		
ก.ค.	1	ยอดยกมา	✓				2,500
	6	ชำระหนี้เป็นเงินสด	✓	1,750			750

ร้านสมศรี

พ.ศ. 2545		รายการ	หน้าบัญชี	เดบิต		เครดิต	ยอดคงเหลือ
เดือน	วันที่			บาท	บาท		
ก.ค.	1	ยอดยกมา	✓				4,000
	21	ชำระหนี้เป็นเช็ค	✓	3,000			1,000

เมื่อบันทึกบัญชีลูกหนี้ในสมุดรายวันจ่ายเงินแล้ว ให้นำไปบันทึกในบัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัวด้วย ถ้ายอดเจ้าหนี้เพิ่มให้บันทึกด้านเครดิต ถ้ายอดเจ้าหนี้ลดหรือจ่ายชำระหนี้ให้บันทึกด้านเดบิต แล้วทำการรวมยอดหรือหักยอดบันทึกในช่องยอดคงเหลือ

ลิขสิทธิ์ของ บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

วิชา บัญชีเบื้องต้น 2 บทที่ 3 แผ่นที่ 45

79

งบทดลองก่อนรายการปรับปรุง

งบทดลองก่อนรายการปรับปรุง

(Pre-Adjusting Trial Balance) ❖ ❖ ❖

งบทดลองก่อนรายการปรับปรุง (Pre-Adjusting Trial Balance) เป็นงบทดลองที่กิจการจัดทำขึ้นเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกบัญชี โดยทำก่อนที่จะบันทึกรายการปรับปรุง

วิธีการจัดทำงบทดลองก่อนรายการปรับปรุงของกิจการจำหน่ายสินค้าคล้ายๆ กับการจัดทำงบทดลองของกิจการให้บริการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. หายอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภททั่วไปด้วยดินสอ (Pencil Footing)
2. เขียนชื่อบัญชีเฉพาะที่มียอดคงเหลือ ลงในแบบฟอร์มงบทดลองช่องชื่อบัญชี โดยเรียงตามลำดับ
3. เขียนเลขที่บัญชีลงในช่องเลขที่บัญชี
4. เขียนจำนวนเงินลงในช่องเดบิตหรือเครดิตด้วยยอดคงเหลือตามลักษณะของบัญชีนั้นๆ ถ้าบัญชีใดมียอดคงเหลือด้านเดบิต ให้เขียนลงในช่องเดบิต บัญชีใดมียอดคงเหลือด้านเครดิต ให้เขียนลงในช่องเครดิต
5. รวมยอดทั้งช่องเดบิตและเครดิต ซึ่งจะต้องเท่ากันทั้ง 2 ช่อง ถ้าไม่เท่ากัน จะต้องหาข้อผิดพลาด

ร้านเจ้ากอกล้วย
งบทดลองก่อนรายการปรับปรุง
วันที่ 31 ธันวาคม 2544

เงินสด	101	65,050	
เงินฝากธนาคาร	102	86,500	
ลูกหนี้	103	25,600	
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	104		1,050
สินค้ายคงเหลือ	105	42,500	
วัสดุสำนักงาน	106	2,780	
อาคาร	107	1,500,000	
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคาร	108		300,000
อุปกรณ์สำนักงาน	109	75,500	
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน	110		15,500
เจ้าหนี้	201		22,900
เงินกู้	202		80,000
ทุน – เจ้าออกกล้วย	301		1,200,000
ถอนใช้ส่วนตัว – เจ้าออกกล้วย	302	10,000	
ขายสินค้า	401		452,700
รับคืนสินค้า	402	3,700	
ซื้อสินค้า	501	125,600	
ส่งคืนสินค้า	502		3,600
เงินเดือนพนักงานขาย	503	25,000	
เงินเดือนสำนักงาน	504	36,000	
ค่าโฆษณา	505	8,000	
ค่านายหน้า	506	3,500	
ค่าขนส่งออก	507	4,200	
ค่าเช่าที่ดิน	508	48,000	
ค่าสาธารณูปโภค-แผนกขาย	509	5,400	
ค่าสาธารณูปโภค-สำนักงาน	510	6,300	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	511	2,120	
		2,075,750	2,075,750